

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru Mardari,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de avocatul Sanduleac Diana, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, în privința inculpatului

Fedișin Vadim XXXXX

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>08.02.2018 - 20.02.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.03.2018 - 30.01.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>26.03.2019 - 07.05.2019.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 20 februarie 2018, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Fedișin Vadim a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 1 ani și 6 luni închisoare, și în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 3 ani și 5 luni închisoare.

În temeiul alin. (1) art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 06 iunie 2017, orele 17⁰⁰ - 18⁰⁰, inculpatul Fedișin Vadim, aflându-se pe str. Suceava mun. Bălți, în incinta LT "George Coșbuc", urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, sub pretextul

efectuării apelului telefonic, a dobândit ilegal de la XXXXX XXXXX telefonul mobil de model „Lenovo A300”, de culoare neagră, cu cartela SIM Orange nr. XXXXX, la prețul total de 1100 lei, după ce cu bunul dobândit ilegal s-a eschivat de la fața locului, cauzând pătimitorului o daună materială neconsiderabilă.

Tot el, la 29 noiembrie 2016, în jurul orei 14⁴⁵, aflându-se lângă casa nr. 21 din str. XXXXX, mun. XXXXX, ce aparține lui XXXXX XXXXX, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, prin poarta întredeschisă, a pătruns în gospodăria dată, de unde a sustras o rață cu greutatea de aproximativ 3 kg la prețul de 150 lei, un rățoi cu greutatea de aproximativ 4 kg la prețul de 200 lei, după care în timp ce ieșea din gospodăria dată, nereacționând la strigătele și cerințele lui XXXXX XXXXX de a se opri și a lăsa bunurile sustrate, a sustras deschis bunuri materiale în valoare totală de 350 lei, eschivându-se de la fața locului, pricinuind părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpatul a înaintat cerere privind examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, deoarece recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, nu solicită administrarea de noi probe și nu are careva obiecții asupra probelor.

Dat fiind că probele administrate în faza de urmărire penală dovedesc integral vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere și a art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerare că inculpatul se află la evidența necrologului cu diagnoza „consumator de droguri”, este caracterizat pozitiv, anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Bălți din 30.05.2016 în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 7500 lei amendă, pe care conform certificatului din 20.10.2017 nr. 906 eliberat de Executorul judecătoresc Buzurniuc N. a fost achitată integral, că circumstanțe agravante lipsesc, s-a căit sincer de cele comise și s-a împăcat cu părțile vătămate, restituindu-le prejudiciul.

La fel, instanța a reținut că, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Prin urmare, infracțiunea prevăzută la art. 190 alin.(1) Cod penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu

închisoare de până la 3 ani, iar aplicând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa închisorii se va reduce până la 2 ani.

Infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale, iar racordată la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, deci pedeapsa se va reduce de la 3 ani și 4 luni la 4 ani și 8 luni închisoare.

Totodată, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța ținând cont de circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat, a concluzionat că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită cu închisoarea, urmând a fi dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, fiindu-i stabilită o perioadă de probațiune de 3 ani.

3. Procurorul în Procuratura mun. Bălți, V. Belinschi, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, art. 190 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, art. 84 alin. (1) Cod penal, definitiv la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, instanța de judecată nu a luat în considerație un șir de circumstanțe legate de personalitatea infractorului, consecințele crimelor, pericolul social sporit al actului infracțional și atitudinea inculpatului față de cele comise.

Anterior, prin sentința judecătoreiei Bălți din 30 mai 2016 inculpatul a fost condamnat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 375 unități convenționale, pe care a achitat-o abia la 20.10.2017, și având antecedente penale nestinse, din nou a comis cu intenție infracțiuni similare.

În aceste circumstanțe, aplicarea față de inculpat a pedepsei neprivative de libertate contravine prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal și anume că „pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane”

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, apelul a fost admis, casat parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Fedișin Vadim a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional și în temeiul art. 30 Cod contravențional procesul contravențional a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Tot el, a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, din 02.01.2019, .

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, au fost operate modificări în art. 190 Cod penal, potrivit cărora: „în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau a mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Astfel, pentru atragerea persoanei la răspundere penală în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, este importantă mărimea prejudiciului cauzat și anume semnul calificativ cauzarea de daune în proporții considerabile, care la caz nu s-a confirmat.

Or, conform art. 18 Cod contravențional, se consideră de mici proporții valoarea bunurilor dobândite, valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1000 din 13.12.2013, privind aprobarea salariului mediu lunar pe economi prognozat pentru anul 2017, acesta era de 5600 lei.

Prin urmare, suma de 1100 lei reprezintă proporții mici.

În asemenea circumstanțe, acțiunile inculpatului nu prezintă infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, ci fapta prejudiciabilă contravențională prevăzută de art. 106 Cod contravențional cu indicii de calificare - cauzarea de daune materiale prin înșelăciune, în cazul în care fapta nu prezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni.

Totodată, având în vedere, că fapta imputată a fost comisă la 06.06.2017, iar potrivit art. 30 alin. (1) și (2) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an și curge de la data săvârșirii contravenției, prescripția înlăturând răspunderea contravențională, urmează de a înceta și procesul contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție răspunderii contravenționale.

În același timp, instanța de apel a ajuns la concluzia că, sentința urmează a fi casată în latura pedepsei, deoarece prima instanță incorect a individualizat-o, or anterior, în anul 2009, procesul penal în privința lui Fedișin Vadim în baza art. 188 alin. (2) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților, fiind condamnat prin sentința din 30.05.2016 pe art. 190 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 7500 lei, pe care a achitat-o abia la 20.10.2017, adică după comiterea infracțiunii în cauza dată.

În acest context, fiindu-i aplicate prevederile art. 90 Cod penal, inculpatul nu va trage concluziile convenite și nu se va corecta, iar faptul, că la locul de trai este caracterizat pozitiv, nu prevalează asupra celor constatate supra, deci nu poate duce la stabilirea pedepsei non privative de libertate.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a reținut în sarcina inculpatului ca circumstanță atenuantă căința sinceră, cât și faptul, că cu persoanele prejudiciate în urma faptelor ilicite comise de făptuitor s-a împăcat, precum și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, concluzionând a-i stabili pedeapsă închisoare pe termen de 3 ani și 6 luni.

5. Avocata Sanduleac Diana, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Fedişin Vadim să-i fie stabilită o pedeapsă minimă pe art. 187 alin. (2) Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal.

Recurenta a invocat că, inculpatul a recunoscut total vina, s-a căit în cele comise, a depus o cerere de examinare a cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, careva prejudicii nerestituite nu sunt.

În conformitate cu art. 61 Cod penal „pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ...” și prin aplicarea în privința lui Fedişin V. a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, scopul pedepsei penale va fi atins și v-a duce la reeducarea condamnatului fără privarea acestuia de libertate.

Totodată, pedepsele aplicate condamnaților, îndeosebi cele cu privarea de liberate a persoanei, urmează să fie luate și în raport cu gradul prejudiciabil a faptelor comise. Or, în situația dată nu este normal că pentru sustragerea deschisă a două păsări de curte, inculpatul să fie privat de libertate pentru o perioadă de 3 ani și 6 luni.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate de lege. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel.

Or, potrivit deciziei contestate, instanța de apel, cu toate că a redus volumul învinuirii formulate inculpatului, prin încetarea procesului penal pe art. 190 alin. (1) Cod penal, și nu a invocat alte circumstanțe defavorabile ultimului în raport cu cele indicate de prima instanță, i-a agravat pedeapsa prin excluderea aplicării față de el a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, deci a individualizat-o neîntemeiat (*pct. 2., 4. din decizie*).

Mai mult, în situația în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, având un antecedent penal nestins, dar a recunoscut în totalitate fapta, s-a căit sincer de cele comise, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, este caracterizat pozitiv la locul de trai și a recuperat integral părții vătămate Ceban Valentina prejudiciul material de 350 lei, cauzat prin sustragerea deschisă a unei rațe și a unui rățoi, aflându-se lângă casa ultimei, aplicarea față de inculpat de către prima instanță a prevederilor art. 90 Cod penal, constituie o pedeapsă echitabilă și proporțională gravității faptei savârșite, corespunzând scopului restabilitării echității sociale, corectării și resocializării condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Împrejurările enunțate relevă, astfel, că instanța de apel a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, că apelul declarat de procuror a fost greșit admis în partea vizată, și că recursul ordinar este întemeiat.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei atacate în partea privind dispunerea executării pedepsei aplicate inculpatului în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 12.01.2019, pe motiv că apelul a fost parțial greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe în partea în care executarea pedepsei închisorii aplicate inculpatului a fost suspendată condiționat, în temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 3 ani.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Sanduleac Diana, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019 în partea privind dispunerea executării pedepsei aplicate inculpatului Fedîșin Vadim XXXXX în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 12.01.2019.

Menține sentința Judecătoriei Bălți din 20 februarie 2018, în partea în care executarea pedepsei închisorii aplicate inculpatului Fedîșin Vădim XXXXX a fost suspendată condiționat, în temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 3 ani.

În rest, decizia contestată se menține.

Fedîșin Vadim XXXXX, urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 iunie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Dumitru Mardari
Maria Ghervas